

Änglamarksprisets finalister

Temat för Änglamarkspriset 2012 är hållbart socialt entreprenörskap. Fram till den 13 maj kan man gå in och rösta på finalisterna på www.coop.se/anglamarkspriset

För ytterligare information kontakta Coops pressjour, tel. 08-743 23 33.

Anders Wilhelmson Peepoople

Idag saknar mer än 2,6 miljarder människor tillgång till grundläggande sanitet. Bristen på sanitet skapar enorma problem i hela världen, inklusive miljöföroreningar, stora sociala problem och osäkra omgivningar, samt utbrott av dödliga epidemiska sjukdomar som kolera.

Kvinnor och barn är mest utsatta, ett barn dör var 15 sekund på grund av brist på sanitet. När det inte finns något privat utrymme för kvinnor att uträtta sina behov, blir de ofta mål för sexuella trakasserier och våldtäkter. En avgörande anledning till att många flickor i slumområden inte avslutar skolan kan direkt kan spåras till bristen på toaletter.

Mot denna bakgrund skapade Anders Wilhelmson 2005 Peepoo. Peepoo är en personlig engångstoilet som är självrenande och helt biologiskt nedbrytbar. Peepoo innehåller ämnet urea och när urean kommer i kontakt med avföringen sätts en process igång som renar avföringen från alla farliga patogener. Forskningen bakom Peepoo utfördes i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet och Kungliga Tekniska Högskolan, och 2006 grundade Anders Wilhelmson Peepoople AB.

Efter användning blir Peepoo till värdefullt gödsel. I slummen samlas därför använda Peepoos in av lokala entreprenörer som sedan säljer dem vidare som gödsel. På så vis ökas effektiviteten i matproduktionen och det lokala näringslivet i utsatta områden stimuleras.

Idag används Peepoo dagligen i ett av Afrikas största slumområden, Kibera utanför Nairobi i Kenya. Peepoo har även använts vid flertalet katastrofinsatser, bland annat vid översvämningarna i Pakistan samt jordbävningarna på Haiti och Nya Zeeland.

Från och med hösten 2012 sätter Peepooples storskaliga produktion igång med en kapacitet på 500,000 enheter per dag. Ett stort steg mot målet att förse 150 miljoner människor dagligen med Peepoos.

Johanna Stål Camino

Camino är ett mediaföretag som sprider berättelser om en grönare, godare och skönare framtid. Vägen dit kantas av engagerade människor med smarta idéer och handlingskraft. Magasinet Camino är företagets kronjuvel. Ett hållbart livsstilsmagasin, där varje nummer når 15 000 - 50 000 personer.

Magasinet Camino belyser kreativa individer, grupper, produkter och tjänster som bidrar till en hållbar utveckling, och som främjar medvetenhet och reflektion kring våra livsstilsval. I magasinet undersöks även relationerna mellan konsumtion, tid, lycka och meningsfullhet. Varje nummer har ett tema som präglar innehållet, från globala till individuella frågor.

Bakom Camino står Getaware ekonomisk förening, ett företag som syftar till att inspirera människor, företag och organisationer till att göra smartare val. Johanna Stål är en av initiativtagarna och sedan starten chefredaktör för magasinet. Camino tillhör ingen stor mediekoncern och firar 5-årsjubileum i april 2012. Integritet och självständighet är ledord vid magasinets produktion.

Förutom magasinet Camino driver Getaware www.caminomagasin.se med 60 000 unika besökare varje år. Caminos anlitas dessutom för föreläsningar, journalistiska uppdrag samt att delta i eller leda debatter.

Camino ger även ut specialböcker under eget förlag och utför uppdragspublikationer för exempelvis kommuner inom hållbar utveckling och livsstil. Under 2012 publiceras ett gratis klimatmagasin för Jönköpings Län som når ut till 160 000 hushåll och en tidning om Kooperationens år för Tillväxtverket som går ut i 30 000 exemplar.

Camino är spanska för "väg" eller "jag går". Redaktionen drivs av en övertygelse av att människor är viljestarka och modiga. Camino vill hjälpa människor att se över sina val för att välja smartare.

Ingrid Munro Jamii Bora

Ingrid Munro är bosatt i Kenya. År 1999 bildade hon tillsammans med femtio tiggarkvinnor Jamii Bora, som betyder ”bättre familjer” på swahili. Genom små lån och småskaligt sparande kunde kvinnorna lämna tiggandet bakom sig.

Sedan dess har Jamii Bora utvecklats från att vara en social rörelse bland Kenyas fattiga till att bli flera företag som delar visionen att ingen är dömd att sitta fast i fattigdom. Man kan inte lyfta en människa ur fattigdom, menar Ingrid Munro. Hon måste klättra själv. Därför erbjuder Jamii Bora en steg för varje människa att klättra uppför. Klättrandet måste hon göra själv.

Den ursprungliga mikrofinansverksamheten bedrivs i dag i Jamii Bora Bank – en riktig bank. Den är öppen för alla och erbjuder småskaliga finansiella tjänster anpassade för Jamii Boras medlemmar.

Tidigt föddes drömmen om att bygga bra och överkomliga bostäder för medlemmarna. Ingrid Munro – med en lång karriär som arkitekt – designade en grön stad på savannen sex mil utanför Nairobi, med ekologisk avloppsreningsanläggning, trädplanteringar och solenergilösningar för bostadsel.

I dag uppför byggbolaget Jamii Bora Makao den nya staden: Kaputiei. Den belönades i föl med Millennium Development Goal Trust Fund-priset i Kenya för miljömässigt hållbar utveckling.

Jamii Bora-organisationen stöttar medlemmarna på många sätt. Det finns program mot alkohol- och drogmisbruk, för ökad hälsa samt liv- och sjukförsäkringar som ger de fattiga ett fungerande skyddsnät.

Jamii Bora-företagen finansieras till stor del genom svenska investerare som samarbetar inom Mikrofinanshuset i Uppsala.

Björn Söderberg Fair Enterprise Network

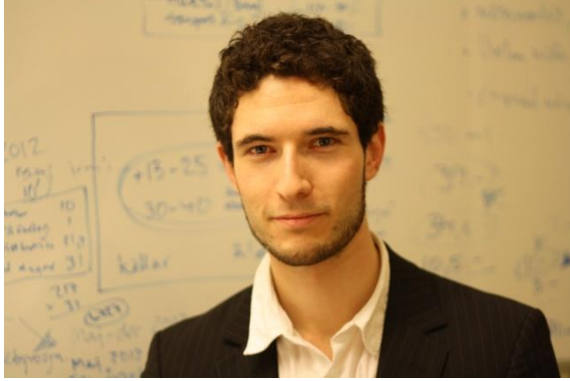
Björn Söderberg kom till Nepal som 19-åring och möttes av fattigdom och unga människors utsatthet och deras sökande efter jobb och utbildning. Björn såg möjligheter i de ungas drivkraft och vilja att satsa. De stora sopbergen på gatorna blev en tillgång när Björn startade sitt första företag. Watabaran är ett Fair Trade företag som återvinner papper och tillverkar kort och kalendrar.

Watabaran ledde till att Björn Söderberg grundade Fair Enterprise Network som idag, tio år senare driver flera företag i Nepal. WebSearch bygger IT-lösningar för en hållbar utveckling. Watabaran Bio-Fuel tillverkar briketter av jordbruksavfall och sågspån och säljs till industrin som ett prisvärt bränsle.

Fair Enterprise vill skapa företag som är socialt ansvarstagande, långsiktigt hållbara och lönsamma. En av de bästa investeringarna i dessa företag är att de anställda får lära sig att läsa och skriva. Företagen satsar på arbetsmiljö, försäkringar och yrkesutbildning. Tillsammans med delaktighet, medbestämmande och delat ansvar ökar det kompetensen, produkterna förbättras och företagen växer.

Björn Söderberg drivs av en idé om socialt entreprenörskap, där företagen kombinerar lönsamhet med socialt ansvar och samhällsnytta. I Sverige och övriga västvärlden arbetar Fair Enterprise Network med försäljning av det företagen i Nepal producerar. Genom föreläsningar och utbildning vill man inspirera andra företag att satsa på etik och inse att socialt ansvarstagande är en lönsam företagsidé.

Björn Söderberg är idag en prisbelönt och uppskattad författare och föredragshållare, som med en praktisk och etisk syn på entreprenörskap väcker stort intresse och visar hur hårt arbete, en positiv grundsyn och okonventionella lösningar kan bidra till både individuell och samhällelig utveckling.

Simon Flato Sustainergies

Sustainergies är en ideell organisation som ger studenter möjligheter att arbeta tillsammans med företag och organisationer för att omsätta hållbarhet och ansvarstagande i praktiken! Dessa frågor är idag relevanta för alla oavsett studieinriktning eller yrkesroll.

Insikten att intresset för miljö, hållbarhet och ansvarstagande växer starkt bland studenter inom alla studieinriktningar, fick Simon Flato att ta initiativet till Sustainergies. Tillsammans med andra studenter i Stockholm har Simon Flato, sedan starten 2009, byggt upp ett studentnätverk över hela landet och blivit en partner till en mängd ledande företag och organisationer.

Verksamhetens syfte är att skapa sammanhang där studenter möter företag och organisationer för att samarbeta kring hållbarhetsfrågor. Genom att erbjuda allt från mentorskap, coaching och karriärtips till rena rekryteringar, tävlingar och studiebesök får studenter unika möjligheter att omsätta sitt engagemang i praktiken. Samtidigt skapas ett värde för företagen som får ta del av ungas kompetens och innovationer.

Exempel på aktiviteter är Sustainergies Cup, en årlig tävling som går ut på att studenter får ge konkreta idéer och förbättringsförslag till företag. En annan del av verksamheten, "Karriärspaningen", som går ut på att erbjuda praktikplatser, extrajobb och events inom hållbarhetsområdet. Sustainergies mentorprogram har fokus på personlig utveckling och studenterna får erfarna mentorer från näringslivet.

I dagsläget arbetar runt 15 medarbetare i Stockholm, Uppsala och Göteborg ideellt med Sustainergies. Simon Flato är föreningens ordförande och entreprenör, och den stora passionen grundar sig på att se människor växa och skapa lösningar för ett uthålligt samhälle.

Soledad Pinero Misa Retoy

”Lek dig till en bättre värld” sammanfattar Retoy sin ambition att utveckla en verksamhet där barn på ett lustfyllt sätt genom lek lär om miljö, hållbarhet och barns rättigheter. Framtiden behöver en generation som kan se sambandet mellan det egna handlandet och andras livsvillkor. En generation som konsumerar på ett mer hållbart sätt och som uppvisar solidaritet med sina medmänniskor och med naturen.

Leken har en magisk kraft. Den lär oss på ett lustfyllt sätt att samarbeta och att komma på nya lösningar. Det är därför som FN:s konvention om barns rättigheter fastslår att leken är en av barns livsviktiga rättigheter.

Soledad Pinero Misa tog initiativ till Retoy för att lyfta fram lekens kraft och visa att det kan vara kul att skapa en hållbar utveckling där barnens rättigheter står i centrum. Hon har en mångårig erfarenhet av arbete med barn och ungdomars utveckling i ett socialt och hållbart perspektiv. I olika sammanhang har hon uppmärksammats för sitt innovativa arbetssätt.

Retoys koncept innebär att bygga upp lekmiljöer med och för barn med inriktning på att leka, låna, byta och lära. Man arrangerar Retoy lab - pedagogiska workshops, där barnen leker sig till kunskaper om sina rättigheter och hållbar konsumtion. På leksaksbytarbazarer får barnen lära sig att byta leksaker och inte bara skaffa nytt. Retoy-leksaker är leksaker som valts ut med hänsyn till både människa och natur som barn kan låna från Retoy.

Framtiden för Retoy är expansiv och drivs av insamlingsstiftelsen Lek för hållbarhet. Idag finns Retoy lekmiljöer på ett par platser i Stockholm och man har verksamhet i Rosengård i Malmö där Soledad Pinero Misa är uppvuxen. Genom fasta leklokaler och mobil verksamhet ska alla barn i Sverige få möjlighet att möta Retoy och om några år är ambitionen att ta Retoys lek för en bättre värld till andra länder.

Karl-Henrik Robèrt Det Naturliga Steget

Karl-Henrik Robèrt är initiativtagaren till ramverket ”Framework for Strategic Sustainable Development” och organisationen Det Naturliga Steget. Som cancerforskare insåg Karl-Henrik cellens utmaning att hantera den flora av onaturliga ämnen som används i vår vardag. Han arbetade med konsekvenserna och såg svårigheten i att lösa problemen innan de uppstår. Han såg sitt eget, och andra forskares, ansvar i att stödja en omställning.

För Karl-Henrik Robèrt blev engagemanget för hållbarhet ”det naturliga steget” från sin forskarkarriär till grundandet av organisationen Det Naturliga Steget. Redan från början var målet att utveckla och sprida användningen av ramverket, inte att skapa en stor organisation. Med tiden har flera systemverksamheter uppstått, såsom Ungdomens Miljöricksdag, Ingenjörer för miljön, Artister för miljön och Ekokommunerna.

Det Naturliga Steget är en hållbarhetsorganisation byggd för att skapa förändring med hjälp av ramverket. Ramverket bygger på en tydlig definition av hållbarhet och en metod för förändringsarbete. Det hjälper beslutsfattare att gå från en reaktiv attityd till miljö och sociala frågor till en strategisk som ser hållbarhet som en möjlighet för sin verksamhet.

Idag är behovet av omställning större än någonsin och intresset för ramverket har spridit sig internationellt. Det Naturliga Steget har lokala kontor i flera länder och kontakter med många universitet och högskolor. Karl-Henrik Robèrt är fortfarande en kraft och en föregångare. Han arbetar vidare med att utveckla ramverket och dess användningsområden, stödjer andra forskare, och ger inspiration och föreläser om hållbarhet. Han delar sin tid mellan Det Naturliga Steget och Blekinge Tekniska Högskola där han har en professur i Hållbar produktutveckling.

Calle Högberg Sylt från stan

Det började med mängder av oanvänd frukt och oplockade bär i villatädgårdarna som Calle Högberg cyklade förbi. En outnyttjad resurs i kombination med hans engagemang för en hållbar konsumtion ledde till idén att ta hand om frukten och bären. Calle Högberg är en entreprenör i hållbar konsumtion och såg en möjlighet i att sälja lokalproducerad sylt, marmelad och mos av råvaror som annars skulle gå till spillo.

År 2009 sjösattes Sylt från stan. Med hjälp av 200 lappar i brevlådorna fick Calle Högberg tag på sina första råvaror. Många villaägare ser frukten som ett besvär. En del hugger till och med ner sina fruktträd som kan vara anrika och en del av själva villamiljön. Calle framhåller att det är synd att det moderna storstadslivet gör att stadsmiljöer riskerar att förändras av det skälet.

För produktionen hyr Sylt från stan in sig i ett restaurangkök. Råvarorna är ekologiska så långt det går, särskilt sockret och citronerna. Ambitionen är att genom småskalighet och manuell kontroll av råvaran leverera en produkt av hög kvalitet och med en genuin hemlagad karaktär. Skörden avgör hur stor produktionen blir.

Nu har det gått några år och Calle Högberg är många erfarenheter rikare. Att producera livsmedel ställer krav och att driva företag och arbeta med återförsäljare förutsätter en administration. Det mesta säljs via några få återförsäljare lokalt och på marknader. För Sylt från stan är det viktigt att inte transportera vare sig råvaror eller färdiga produkter onödigt långt. Allt transporteras per cykel eller med en nylevererad vindkraftsladdad el-moped.

Allt under mottot - Sylt från stan, för att frukten ska komma till nytta!

Annika Laurén Ekobanken

Ekobanken startade 1998 efter att ha varit en sparkassa sedan 1980. Annika Laurén kom in för att hjälpa till med starten och har sedan dess varit bankens VD.

Ekobanken har höga målsättningar: Förutom att vara en medlemsbank med den service och trygghet som samhället, medlemmarna och kunderna förväntar sig, vill Ekobanken också bidra till att förändra synen på pengar och kapital och vad bankens roll kan och bör vara. Ekobanken ser pengar som ett socialt medium som ska underlätta människors samarbete, där allmännytta och medlemsnytta är den främsta drivkraften.

För att insättarna ska veta vad deras pengar bidrar till när de är placerade i banken publicerar Ekobanken alla lån till verksamheter och redogör för den ekologiska, sociala, kulturella eller lokala utveckling som lånen bidrar till. Ekobanken är alltså en transparent bank, öppen för alla som vill ta ansvar för hur pengar verkar, hur pengar investeras och varifrån lånade medel kommer. Av bankens ca 4 000 kunder är det ca 1 500 medlemmar som tillsammans äger medlemsbanken i dag. Alla är välkomna att köpa in sig i banken.

Innan bankens start arbetade Annika bland annat med att hjälpa till att starta, bygga och driva skolor, förskolor och verksamheter för funktionshindrade. Hennes sista projekt före Ekobanken var en folkhögskola med konst, hantverk och friluftsliv på programmet, där hon fortfarande är styrelseordförande. Hon har stort intresse för folkbildning och mänsklig utveckling, ett intresse som i Ekobanken riktas mot frågor kring pengar och kapital och dess roll i våra liv.

I dag är Annika Lauréns främsta ambition att banken ska växa på ett hållbart sätt med inspirerande låneprojekt och fortsätta bidra till en ny bankkultur som hon ser som nödvändigt för en omställning mot ett mer hållbart samhälle.

Bernhard Zimmer Musketerene

Musketerene är ett arbetsprojekt för personer som på grund av psykiska handikapp, missbruksproblem eller andra orsaker inte hittar en plats på den vanliga arbetsmarknaden. Målet är ett mer aktivt liv, utvecklade sociala nätverk och aktuella arbetserfarenheter.

Initiativtagare till projektet är Bernhard Zimmer som med en mångsidig bakgrund kom att arbeta med barnpsykiatri och som familje- och socialterapeut. Hans friluftsintrasse och kreativitet ledde till en nästan 20 årig verksamhet med vildmarksturism, där han erbjöd äkta naturupplevelser och riktiga äventyr.

I Musketerene har Bernhard Zimmer skapat en verksamhet som kombinerar insikten om att arbete är en nödvändig förutsättning för ett aktivt liv och att friluftsupplevelser kan vara en oerhört viktig del av belöningen för en framgångsrik arbetsinsats.

Metoden Aktiv Rehabilitering kombinerar naturliga gruppsamtal, terapi och individuell uppföljning med konkreta arbetsuppgifter som drar in pengar till egna rehabiliteringsresor och naturupplevelser. Den röda tråden är en grön linje!

Musketerenes intäkter kommer från både fasta och tillfälliga uppdrag samt säsongarbete. Ett viktigt fast uppdrag är att ta hand om matvaror med kort hållbarhet från grossister och butiker. Musketerene sorterar och distribuerar till välgörenhetsorganisationer.

Under sommaren odlar man och säljer ekologiska grönsaker. Flyttning, trädfällning och vedhuggning är tillfälliga uppdrag. Nyligen har man anskaffat en egen komposteringsanläggning. En framtidsinriktad satsning med stora utvecklings- och intäktsmöjligheter.

Insikten om att arbete är grunden till ett bättre liv för de som kommer till Musketerene, gör att det viktigaste målet för framtiden är att skapa en stabil verksamhet med uppdrag och intäkter med gröna förtecken och som bygger på principen ”En för alla – alla för en”.